Векало ПахIала
римхошка
яздина кехат

Векало ПахIала римхошка яздина кехат, Рим-гIалахь йолчу динан тобанна тIе ПахIална лууш болу некъ кечбархьама, яздина хилла. Иза дагахь вара цигахь болчу Іийсан нахана юкъахь къахьоьгуш хан яккха а, ткъа цул тIаьхьа Испани-махка ваха новкъа вала а. Цо яздора, Іийсах тешаран динах а, цунах схьадолу Іийсан нехан лела дезарх а ша муха кхета дийцархьама. ХIокху тептар тIехь ПахIала кхайкхочу кхоан уггар кхоччуш болу хьехам бу.

Рим-гIалахь йолчу динан тобанан нахе маршаллаш дIа а делла, царна тIера ша дечу доIанех лаьцна а дийцина, кехатан коьртачу ойланах лаьцна ПахIала иштта дуьйцу: «Оцу хазачу кхоо гойту, адамаш Дала бакъ муха до. И бакъдар, юьхьера дуьйна чаккхенга кхаччалц, тешарехула ду» (Римхошка 1:17).

ТIаккха ПахIала оцу ойланах лаьцна кхидIа а дуьйцу. Массо а нах, жуьгтий я кхечу къаьмнех уьш белахь а, Далла хьалха бакъбан безаш бу, хIунда аьлча уьш берриш а цхьатерра къинан олаллехь бу. Іийсах тешарехула бен, нах Далла хьалха бакъ ца бо. Цул тIаьхьа ПахIала дуьйцу Іийсах тешаш волчун керлачу дахарх лаьцна. И дахар Дала леррина Къобалвинчуьнца йолчу керлачу тIекаренера схьадолу. Іийсах тешарг Делаца машар болуш ву, ткъа Делан Сино иза къинан а, Іожаллин а олаллех паргIатваьккхина ву. ПхоьалгIачу коьрта тIера борхIалгIачунна тIекхаччалц ПахIала хьоьху кхин а шина хIуманах лаьцна: товрат-хьехаман Iалашонах а, Іийсах тешачун дахарехь болчу Делан Синан ницкъах а. Цул тIаьхьа векало ПахIала цхьана дезачу хаттарна тIе йохуьйту шен ойланаш: массо а нахана йолчу Делан Iалашонна чу жуьгтий а, кхечу къаьмнех берш а муха богIу? Цо иштта жамI до: жуьгташа Іийса дIатасар Делан Iалашонна чудогIу, хIунда аьлча и Iалашо ю массо а нах Дала леррина къобалвинчу Іийсагахула луш долчу Делан диканна гергабалор. Цул сов, иза тешна ву, жуьгташа Іийса дIатасар даиманна а цахиларх. Чаккхенехь ПахIала яздо, Іийсах тешачун дахар муха хила деза аьлла. Кхечуьнца йолчу юкъаметтигехь вовшашка болу безам къаьсттина хила беза. КхидIа цо дуьйцу иштточу хIуманех лаьцна: Далла гIуллакх дар, Іийсан нах Iедална а,

вовшашна а декхарийлахь хилар, иштта эхь-бехкаца доьзна долу хаттар. Кехат дерзош, цо тайп-тайпана маршаллаш а ло, Дела хаставаран дешнаш а яздо.

Дешхьалхе

1 [1] Дала леррина къобалвинчу Іийсан лай волчу, Цуьнан векал хила Дала тIекхайкхина волчу, адамашна хаза кхаъ дIакхайкхабайтархьама Дала къастийна волчу аса, ПахIала, яздо хIара кехат.

[2] Дала и хаза кхаъ пайхамаршкахула Шен дезачу Йозанашкахь боуьйтур
бу аьлла дара. [3] И хаза кхаъ Делан КIантах лаьцна бу, ткъа Иза, Цуьнан ада-
ман сибате хьаьжжина, Даудан хIух схьаваьлла ву. [4] Цуьнан синан а, Делан
а сибате хьаьжжина, сийлахьчу ницкъаца Иза, Делан КIант ву аьлла, гучу-
ваьккхина вара, Иза веллачуьра денвелла дела. И Делан КIант — вайн Веза
Эла, Дала леррина къобалвина Іийса ву. [5] Цуьнгахула кхечира суна векал
хила аьлла долу совгIат, Цуьнан дуьхьа кхин мел долчу къаьмнех болу нах
Делах тешийта а, Цунна муьтIахь хилийта а. [6] Шу а ду, римхой, Дала лерри-
на къобалвинчу Іийсан долахь хила тIекхайкхинчарна юкъахь.

[7] Рим-гIалахь бехаш болчу Далла безначаьрга, Цуьнан долахь хила
къастийначаьрга массаьрга а яздо аса:

Вайн Да волчу Делера а, Веза Эла волчу Дала леррина къобалвинчу Іийсагара а долу доккха дика а, синпаргIато а хуьлда шуна.

Хастамаш баран доIа

[8] Уггар а хьалха шуна массарна а тIера Дала леррина къобалвинчу Іий-
сагахула Далла хастамаш бо аса, хIунда аьлча дуьнен тIехь массанхьа а
дуьйцуш ду шун тешарх лаьцна. [9] Сайн доIанашкахь шух лаьцна даим ас
доьхуш хиларан сан теш Дела ву, ас Шена даггара, Цуьнан КIантах лаьц-
на болу хаза кхаъ кхайкхош, гIуллакх деш волу. [10] Сайн доIанашкахь
даим доьху аса Деле Шен лаамца шу долчу кхача сан аьтто бар, [11] хIунда
аьлча суна чIогIа шу ган лаьа, Делан Сино луш долу дика шуьца декъар-
хьама а, цуьнгахула тешарехь шу чIагIдархьама а. [12] И бохург хIара ду: вай
вешан тешарехула вовшийн иракарахIиттор ду: сан тешаро шу иракара-
хIиттор ду, ткъа шун тешаро — со.

[13] Динан вежарий! Шуьга дIахаийта лаьа суна: дукхазза а шу долчу ван
кечвеллера со, амма, хIара хан тIекхаччалц, и дан сан аьтто ца болура.
Кхечу къаьмнех болчу вукху нахана юкъахь санна, шу долчохь а стом
кхио лаьара суна. [14] Массо а къаьмнашна: грекахошна а, грекахой боцу-
чарна а — дешна болчарна а, боцучарна а — декхарийлахь ву со. [15] Цунде-
ла ву со шуна а, Рим-гIалахь дехарш, хаза кхаъ дIакхайкхо кийча.

1:13 Векалийн 19:21.

Хазачу кхоан ницкъ

16 Суна эхь ца хета хаза кхаъ дIакхайкхо, хIунда аьлча и кхаъ Делан
ницкъ бу Iийсах мел тешарг кIелхьарваккха – хьалха жуьгтий, тIаьхьа
кхечу къаьмнех болу нах а. 17 Оцу хазачу кхоо гойту, адамаш Дала бакъ
муха до. И бакъдар, юьххьера дуьйна чаккхенга кхаччалц, тешарехула ду.
Делан Йозанашкахь яздина ма-хиллара: «Делах тешарца бакъвинарг
Далла уллохь вехар ву*».

Массо а адамашна тIехь къинош ду

18 Харцонаш а лелош, билггал долу бакъдерг къайладоккхуш болчу не-
хан Iесаллина а, харцдолчунна а тIе стигалшкара Делан оьгIазло гучу-
йоккхуш ю. 19 Иза иштта ду, хIунда аьлча Делах лаьцна хаа тарлуш дерг
массарна а хууш ма ду, Дала Ша иза царна хаийтина дела. 20 ХIунда аьлча,
гуш а боцуш, ткъа даим болуш болу Делан ницкъ а, Цуьнан Дела хилар а
гуш ду, Дала дуьне кхоьллинчу хенахь дуьйна. Массо а кхоьллинчу хIума-
нах церан кхета таро ю, цундела оцу адамийн бехказадовлийла яц Дела
царна ца вовзарна. 21 ХIунда аьлча шайна Дела вевззашехь, оцу адамаша
хьакъ мадду сий а ца дора Делан, Цунна хастамаш а ца бора. И даран мет-
та адамаш эрначу ойланашкахьа дирзинера, кхетам боцу церан дегнаш
Iаржделлера. 22 Шаьш хьекъал долуш ду а бохуш, уьш сонта бовлуш бара.
23 Цкъа а лийр воцучу Делан сийлалла цара хийцира цIушна Iамалъярх. И
цIуш лийр долчу адамийн а, хьозанийн а, дийнатийн а, текхаргийн а куь-
цехь бара. 24 Цундела и адамаш шайн дегнийн хьарамчу лаамийн карахь
дитира Дала, ткъа цара вовшашца сийсаза а лелаш, къиношца шайн
догIмаш бехдира. 25 Делах лаьцна долу бакъдерг харцдолчух а хийцина,
Дала кхоьллинчу хIуманашна Iибадат дора цара, шаьш Кхоьллинчунна
Iибадат даран метта. Ткъа Цунна даим бу хастам, амин!
26 Цундела Дала эхье болчу, боьхачу лаамийн карахь битина уьш. Зу-
дарша шайн хила еза юкъаметтиг, вовшашца сийсаза а лелаш, хила ца ез-
зачу тайпана йинера. 27 Божарий а, зударшца хила езачу юкъаметтиган
метта, вовшашка эхье болчу лаамех буьзнера. Эхь-бехк а дайна, уьш
вовшашца лелара. Иштта леларца шайн догIмаш къинойх дузура цара.
Шайн тилабаларца хьакъ доллу Делан оьгIазло шайн коьрта тIе йоуьй-
тура цара.
28 Дела вовзар царна мехала хIума ца хетта дела, Цо уьш тиладеллачу
хьекъалан долахь битина. Иштта лело цадезарг леладо цара. 29 Массо а

* 1:17 Я иштта: *Далла хьалха бакъвинарг Цунах тешарца вехар ву.*

1:16 Марк 8:38. 1:17 Хьабикъукъа 2:4. 1:21 Эпасхошка 4:17, 18. 1:23 Карлабаьkkхи-
нарг 4:16-18.

тайпана зуламех а, мекараллех а, бIаьрмецигаллех а, вочух а буьзна бу
уьш. Иштта хьогIах а, адамаш дайа лаарх а, эмгараллах а, ямартлонах а,
луьраллах а буьзна бу уьш. Цара эладитанаш леладо. 30 Вовшашна мотт
бетта цара. Дела ца веза царна. КIоршаме а, кураллех буьзна а, дозаллаш
деш а, зулам дар лоьхуш а, шайн дай-наношка ла ца дугIу цара. 31 Хьекъал
долуш бац уьш. Тешаме а бац уьш, эсала а, къинхетаме а бац. 32 Иштташиг
лелораш хIаллакьхила хьакъ долуш буйла шайна хуъушехь, шаьш иштта
лелла а ца Iаш, цара иштташиг деш болу кхиберш а бакъбо.

Делан кхел

2 1 Амма кхечунна бехк буьллуш волчу хьан бехказаволийла дац, хIун-
да аьлча кхечунна еш йолу кхел ахь хьайна йо, кхиверг бехке веш
волчу ахьа а изза леладо дела. 2 Ткъа вайна хаьа, иштта гIуллакхаш дечар-
на Дала еш йолу кхел нийса юйла. 3 Иштта гIуллакхаш дечарна кхел а еш,
ткъа айхьа изза а лелош, Делан кхелах хьо кIелхьарвер ву-м ца моьтту
хьуна, ва стаг? 4 Я Делан шортта долчу диканах, эсалаллах, собарх ца
веша те хьо? Ца кхета те хьо Шен диканца Дела хьо Шена тIеверзо гIер-
таш хилархь? 5 Амма хьайн юхахьарачу амалца а, дохко ца долучу дагца а
ахьа-айхьа хьайна таIзарш гулдо Делан оьгIазло а, Цуьнан бакъйолу
кхел а гучуйоккхучу денна. 6 Дала хIоранна а, цуьнан гIуллакхашка
хьаьжжина, йийр ю кхел. 7 Дика гIуллакхаш а деш, сийлалла а, ларам а,
хедар доцу дахар а лоьхучарна Ша волчохь долу хедар доцу дахар лур ду
Цо. 8 Ткъа дегала а болуш, билггал бакъдерг дIа а тоттуш, харцдолчунна
тIаьхьахIуьттучарна Делан луьралла а, оьгIазло а хир ю. 9 Зулам деш вол-
чу хIоранна а гIайгIанаш а, баланаш а хир бу, цкъа хьалха жуьгташна,
тIаккха кхечу къаьмнех болчарна! 10 Мелхо а, сийлалла а, ларам а, син-
паргIато а хир ду дика деш волчу хIоранна а, цкъа хьалха жуьгташна,
тIаккха кхечу къаьмнех болчарна! 11 ХIунда аьлча Дала озабезам ца бо
цхьаьнгге а.
12 Товрат-хьехамийн долахь а боцуш, къинош латийнарш, оцу хьеха-
машка а ца хьоьжуш, хIаллакбийр бу. Ткъа хьехамийн долахь шаьш бол-
лушехь, къинош летийначарна оцу хьехамашца йоггIу кхел йийр ю.
13 ХIунда аьлча товрат-хьехамашка ладегIарх нах Далла хьалха бакъ ца бо,
ткъа и хьехамаш кхочушбийраш Цунна хьалха бакъбийр бу. 14 Ткъа тов-
рат-хьехамаш боцуш болчу кхечу къаьмнех болчара шайн лаамашца тов-
рат-хьехамо тIедиллинарг кхочушдича, цара шаьш гойту, магийнарг а,
цамагийнарг а хIун ду шайна хаар, товрат-хьехамаш шайн боццушехь а.
15 Оцу хьехамашка хьаьжжина лелар шайн дегнаш чохь дIаяздина хилар
гойту цара. Цунах лаьцна тоьшалла до церан дегнаша. Церан ойланаша

2:1 Маттай 7:1; Лака 6:37. 2:6 Забур 61:13; Кицанаш 24:12. 2:11 Карлабаьkkхинарг
10:17.

уьш цкъа бехке бо, юха бехказабоху. 16 Иза иштта хир ду, аса кхайкхош
болчу хазачу кхоо ма-бохху, адамийн къайлахчу ойланашна Дала Ша
леррина къобалвинчу Іийсагахула кхел ечу дийнахь.

Жуьгтий а, товрат-хьехамаш а

17 Ткъа хIинца ша жуьгти ву бохучу хьох лаьцна хIун ала дезаш ду?
Хьан дегайовхо ю товрат-хьехамех, Делах дозалла а до ахьа. 18 Делан лаам
а бевза хьуна, ткъа товрат-хьехамашна тIера Іамийна дела, дика долчух а
кхета хьо. 19 БIаьрса доцучарна некъ гойтург хьо хиларх а теша хьо, бода-
нехь болчарна хьайх серло яларх а теша хьо. 20 Кхетам боцучарна хьеха-
маш бо ахь, берийн хьехархо а хьо ву, хIунда аьлча товрат-хьехамашкахь
билггал бакъдерг хааран кеп хьуна дIахIоьттира. 21 Кхечарна хьехамаш
беш волчу ахьа хьо Іамавой те? ХIума ма лачкъае а бохуш, ткъа айхьа леч-
къайой те ахьа? 22 Сийсаза ма лела а бохуш, хьо-хьо иштта лелий те?
ЦIуйх ца вешаш волчу ахьа харцделанийн цIенош чохь айхьа къола дой
те? 23 Товрат-хьехамех дозалла а деш, ткъа хьехамашца цадогIург кхочуш
а деш, Делан сий дойий те ахьа? 24 Яздина ма ду: «Шу бахьана долуш,
емалвеш ву Дела кхечу къаьмнех болчу наха».
25 Сунтвина хилар пайденна ду, нагахь санна товрат-хьехамаш кхо-
чушбеш белахь. Амма бакъонаш лар а ца еш, хьо зуламхо велахь, хьо сунт
ца винарг санна лорур ву. 26 Цундела, нагахь санна сунтвина воцучо тов-
рат-хьехамаша тIедиллинарг кхочушдеш хилча, иза сунтвича санна ло-
рийла дац ткъа? 27 Ша вичхьана а сунтвина воццушехь, товрат-хьехамаш
кхочушбеш волчо бехке вийр вац ткъа хьо, сунтвина воллушехь, язйина
йолу бакъонаш талхош верг? 28 ТIехьаьжча, тера леларх жуьгти хир ма
вац, ткъа сунтвар дилхан тIера чкъор дакккхар бен ма ца хуьлу. 29 Бакъволу
«жуьгти» (Делан халкъах верг) шен даг чохь жуьгти верг ву. Иштта сунт-
вар – йозанца ван веза аьлла дела а доцуш, ткъа даг чохь Делан Синехула
сунтвар ду. Цунна, адамашкара а боцуш, Делера хастам хир бу.

Делан тешаме хилар

3 1 Жуьгти хилар гIолехь хIунда ду, я сунтварх хIун пайда хуьлу? 2 Иза
массо а агIор гIолехь ду, ткъа уггар а дика дерг Делан дош царна Іа-
лашдан делла хилар ду. 3 Ткъа и хIун ду? Нагахь санна цхьаберш тешаме
ца хиллехь, церан тешам цахиларо дойур-м дац те Делан тешаме хилар?
4 Дера дац! Дела тешаме ву, ткъа муьлхха а адам харцлуьйш ду. Яздина ма ду:
«Айхьа дуьйцучохь Хьо нийса а ву,
кхел ярехь Хьо тоьлур а ву».
5 Нагахь вайн харцлеро Делан бакъхилар дIадоьллуш хилча, хIун ала
вай? Дела нийса вуй те, бохур ду вай, Цо Шен таIзар вайна дича? (Аса-м

2:24 ЕшаI-ЯхIу 52:5 (Грекийн). 2:29 Карлабаькккхинарг 30:6. 3:4 Забур 50:6 (Грекийн).

адаман ойланца боху иштта.) 6 Дера дац! Иза иштта хилча, дуьнен чуьра
массо а адамашна Дала кхел ян муха тарло?
7 Нагахь санна сан тешаме цахиларо Делан тешаме хилар лакхадок-
кхуш хилча, нагахь санна Делан сийлалла иштта алсамдолуш хилча, хIета
къинош летийначунна санна Дала суна кхел хIинца а хIунда ян еза? 8 Иза
иштта делахь: «Диканиг далийтархьама, зуламаш дей вай» хIунда олийла
дац ткъа? Вай иштта хьехамаш бо бохуш, цхьаболчара меттанаш детта
вайна. Ишттачарна Дала нийса кхел йина.

Цхьа а Делан лаамехь вац

9 ТIаккха? Дуй те вай царал тоьлуш? Данне а дац, хIунда аьлча ас дIа-
гайтина жуьгтий а, кхечу къаьмнех берш а къинан долахь хилар. 10 Яз-
дина ма ду:
«Далла хьалха цхьа а бакъ вац.
11 Цхьа а кхетам болуш а вац,
цхьа а Дела лоьхуш а вац.
12 Массо а адамаш Делах дIадирзина,
берриш а галбевлла бу.
Цхьа а диканиг дийриг вац,
ур-атталла цхьаъ-м вац.
13 Церан къамкъарггаш дIаделладелла
кешнаш санна ю.
Шайн меттанашца нах лебо цара.
Лаьхьарчийн дIовш ду церан багахь.
14 Церан баганаш сардамех а, стимах а юьзна ю.
15 ЦIий Іано уьш сиха арабовлу.
16 Цара шаьш баханчохь бохам а бо, хIаллакдар а дахьа.
17 Машаран некъ ца бевза царна.
18 Церан бIаьргаш чохь Делах кхерар дац».
19 Ткъа хIинца вайна хаьа, товрат-хьехамаша хьоьхург хьехамийн до-
лахь болчарна а дуйла. Цундела цхьаннан а бехказаволийла дац: массо а
адамаш – жуьгтий я кхечу къаьмнех уьш белахь, Далла хьалха бехке хуь-
лу. 20 Товрат-хьехамаш кхочушбарх, Далла хьалха цхьа а бехказавер вац.
Оцу хьехамашкахула адамаш шаьш къинош хиларх кхета.

Тешарца бакъдар

21 Ткъа хIинца гучудаьккхина Далла хьалха адамаш бакъдар муха ма-
гийна. Иза товрат-хьехамашца доьзна дац. Цунах лаьцна тоьшалла до

3:10-12 Забур 13:1-3 (Грекийн); Забур 52:2-4 (Грекийн). 3:13 Забур 5:10 (Грекийн);
Забур 139:4. 3:14 Забур 9:28 (Грекийн). 3:15-17 ЕшаI-ЯхIу 59:7, 8. 3:18 Забур 35:2.
3:20 Забур 142:2; Галатахошка 2:16.

товрат-хьехамаша а, пайхамарша а. **22** Дала леррина къобалвинчу Іийсах
тешарехула нах Шена хьалха бакъбо Дала. Іийсах тешачарна массарна а
ло Дала и бакъдар. Царна юкъахь башхо яц, **23** хІунда аьлча массара а
къинош а летийна, массо а Делан сийлаллех дІакъастийна а ву. **24** Шен
диканца уьш массо а Дала Шена хьалха маьхза бакъбо, Цо леррина къо-
балвинчу Іийсас нах къинойн олаллех паргІатбахар бахьана долуш.
25-26 Къинойн гІуда такхаран сагІина Іийса дІавелира Дала. Іийсах а теш-
на, Цуьнан валар бахьана долуш, вайн къинойн гІуда текхна ду. Дала иза
иштта къобалдира, хьалха летийна къинош Шен собарца таІзар ца деш а
дуьтуш, Ша бакъ хилар гайтархьама. ХІинца йолчу заманахь а Ша бакъ
хилар гойту Дала, Іийсах мел тешарг Шена хьалха бакъварца.
27 Стенах дозалла дойла ду стеган? Цхьана а хІуманах дац! Делахь хІун ба-
хьана долуш Далла хьалха бакъво стаг? Товрат-хьехамаш кхочушбар бахьа-
нехь бакъво те стаг Далла хьалха? Дера ца во! Іийсах тешарехула бен бакъ ца
во! **28** Иштта, оха жамІ до: адам Далла хьалха бакъдар цуьнан тешарехула
бен дац, ткъа товрат-хьехамаш кхочушбарехула иза ца хуьлу. **29** Ткъа Дела
кхечу къаьмнех болчу нехан а воцуш, беккъа жуьгтийн Дела ву те? Вац дера,
Иза кхечу къаьмнех болчу нехан а Дела ву. **30** Дела цхьаъ бен вац. Адамийн
тешарехула Цо сунтбинарш Шена хьалха бакъбо, ткъа оццу тешарехула Цо
сунтбаза берш а бакъбо Шена хьалха. **31** ТІаккха Іийсах тешарна товрат-
хьехамаш дІабохий те вай? Дера ца боху. Мелхо а, вай уьш тІечІагІбо.

ИбрахІиман масал

4 **1** Вайн дайн да волчу ИбрахІимах лаьцна хІун эр дара вай? Далла
хьалха нах бакъбарх хІун Іемина цунна? **2** Ша дина гІуллакхаш ба-
хьана долуш, ИбрахІим Далла хьалха бакъвина хиллехьара, цуьнан до-
залла дан йиш хир яра. Делахь а Далла хьалха дозалла дан йиш яцара
цуьнан. **3** Ткъа Делан Йозанаша хІун боху? «ИбрахІим тийшира Делах,
цундела Цо иза Шена хьалха бакъвина лерира». **4** Болх бечунна луш дерг,
цунах къинхетам бар ца лоруш, цунна дІадала леринарг санна дІало. **5** На-
гахь санна Далла хьалха ша бакъвина хилархьама стага дика гІуллакхаш
ца дахь а, ткъа Іеса нах бакъбечу Делах иза тешаш велахь, Дала иза Шена
хьалха бакъвийр ву, цуьнан тешар бахьана долуш. **6** Иштта динчу дика
гІуллакхашца доьзна а доцуш, Дала Шена хьалха бакъвина лоручу стагах
Дауд-паччахьо а декъала волу стаг олура:

7 «Декъала бу Дала гечдина а,
къинош Цо дІадаьхна а берш.
8 Декъала бу Везачу Эло церан къинош цкъа а царна дуьхьал ца
лоруш берш».

3:22 Галатахошка 2:16. 3:30 Карлабаьккхинарг 6:4; Галатахошка 3:20. 4:3 Доладалар
15:6; Галатахошка 3:6. 4:7, 8 Забур 31:1, 2.

9 Ткъа и декъалалла сунтбиначарна бен ца хуьлу теша? ХІан-хІа, иза
кхечу къаьмнех болчарна а ду, уьш сунтбаза белахь а. Вай олуш ма-дарра,
ИбрахІим Делах тешарна, Цунна хьалха бакъвина лерина. **10** Маца хилла
иза? Иза сунтвале лерина я сунтвиначул тІаьхьа лерина? Сунтвинчул
тІаьхьа а доцуш, иза сунтвале бакъвина лерина. **11** Ткъа и сунтвар цунна
билгалонна дина дара, шен тешарехула Дала иза Шена хьалха бакъвина
лерина гойтуш. Ткъа иза сунтвале хьалха Дала Шена хьалха бакъвина ле-
ринера. Иштта иза сунтбаза болчарах массо а тешачеран да хилла дІа-
хІоьттира. Церан тешар бахьана долуш Дала уьш Шена хьалха бакъбина
лору. **12** Иштта, ИбрахІим вукху тобанан а да хилла дІахІоьттина. Сунтдар
тІеэцна хилла а ца Іаш, вайн да волчу ИбрахІиман сунтвале дуьйна долчу
тешаран ларашца лела массо а сунтбинарш цу тобанна юкъабогІу.
13 ИбрахІиман а, цуьнан тІаьхьенан а карахь хир ду дуьне, аьллера Да-
ла. ИбрахІима товрат-хьехамаш кхочушбо дела, аьлла дацара иза, ткъа
Дала иза, цуьнан тешар бахьана долуш, Шена хьалха бакъвина лерина
хиларна аьлла дара. **14** Нагахь санна лур ду аьлларг товрат-хьехамаш кхо-
чушбечарна догІуш хилча, Делах тешар а мехала хир дацара, лур ду аьл-
ларг эрна а хир дара. **15** Товрат-хьехамаша, уьш кхочуш ца бича, Делан
оьгІазло хуьлуьйту. Ткъа бакъонаш ца хиллехьара, бакъонаш йохор а
нислур дацара.
16 Ткъа и лур ду аьлларг тешарна ло, Дала вайна маьхза ло диканиг иза
долу дела. ИбрахІиман массо а тІаьхьенна, чІагІо а еш, ло иза. Товрат-
хьехамаш кхочушбеш болчу тешачарна бен а доцуш, амма ИбрахІиман
тешарца кхечу къаьмнех болчу тешачарна а ло иза. ИбрахІим вайн массо
а тешаш болчеран да ма ву, **17** Делан Йозанаш тІехь яздина ма-хиллара:
«Аса хьо дукхачу а къаьмнийн да вина». ИбрахІим вайн да хилира ша
тешна волчу а, белларш денбеш волчу а, гуш доцург гуш деш волчу а Дал-
ла хьалха. **18** Сатийса бахьана доццушехь, ИбрахІим Дала йинчу чІагІонах
кхидІа а тешаш а, сатуьйсуш а вара. И тешар бахьана долуш, дукхачу а
къаьмнийн да хилира иза. Яздина ма-хиллара: «Оццул дукха хир ю хьан
тІаьхье». **19** Тешарх ца вухуш, бІе шо кхоччуш долчу шен дегІе, веллачун
дегІе санна, бераш далург цахилар а, Сарат доьзалхо хуьлуш цахилар а да-
гахь латтадора цо. **20** Дала шена лур ду аьллачу тешарна тІера ойла ца кер-
чира цуьнан, мелхо а, шен тешар тІехь чІагІвелла Іийра иза, сийлалла
Далла дІа а делла. **21** Иза кІоргге тешна вара дийр ду аьлларг кхочушдан
Делан ницкъ хиларх. **22** Цундела «Дала иза Шена хьалха бакъвина лери-
ра». **23** Бакъду, яздинарг цунна цхьанна пайденна хилла ца Іа – «Дала иза
Шена хьалха бакъвина лерира», **24** амма вайна а пайденна ду: вайн Веза

4:11 Доладалар 17:10. 4:13 Доладалар 17:4-6; 22:17, 18; Галатахошка 3:29. 4:14 Галата-
хошка 3:18. 4:16 Галатахошка 3:7. 4:17 Доладалар 17:5. 4:18 Доладалар 15:5. 4:19 До-
ладалар 17:17.

Эла волу Іийса веллачуьра Денвинчух вай тешна дела, Шена хьалха вай а
бакъдина лорур ду Дала. 25 Іийса вайн къиношна тІера сагІина дІа а вел-
лера, вай Далла хьалха бакъдархьама ден а винера.

Іийсан цІийца бакъдар

5 1 Ваьш тешарехула бакъдина дела, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина
къобалвинчу Іийсас динарг бахьана долуш, Делаца синпаргІато а йо-
луш деха вай. 2 Вай Цунах тешар бахьана долуш, Іийсас Делан доккхачу
диканна тІекхочийла хилийтина вайна. ХІинца вай дехаш ду оцу дика-
нехь. Даккхий а деш, Делан сийлаллин декъехь хиларе сатуьйсуш ду вай.
3 Цунах даккхийдийна а ца Іаш, ваьш баланаш хьегарх а даккхийдеш ду
вай. Вайна хаьа, баланаш хьегаро доьналла долуш хуьлуьйтийла. 4 Доь-
налла долуш хиларо къобалдар дахьа, ткъа къобалдаро сатийсар ло. 5 Оцу
сатийсаро дог доьхна ца хуьлуьйту вай, хІунда аьлча Ша вайна деллачу
Шен Синца вайн дегнаш чу Дала Шен безам Іанийна.
6 Ваьшна гІо дан вай де доцуш дисича, Дала билгалъяьккхинчу хенахь,
Іесачеран метта Дала леррина Къобалвинарг жІара тІехь велла. 7 Наггахь
бен, бакъахьара волчун метта цхьана а стагана вала ца лаьа. Делахь а ди-
качун метта вала цхьаъ реза хила а там бу. 8 Амма, вай хьарамлонаш ле-
лош долчу хенахь, вайн дуьхьа велла Дала леррина Къобалвинарг. Цу
тайпана Шен вайга болу безам мел боккха бу гойту Дала. 9 Іийсан цІийца
вай бакъдина хилча, Цуьнгахула муххале а кІелхьардевр ду вай Делан
оьгІазлонах. 10 Вай Шен мостагІий долчу хенахь Дела вайца тайра Шен
КІентан валарца. Дала Шеца тайтина долу вай, хІинца муххале а Цуьнан
КІантехула кІелхьардевр ду, КІант дийна волу дела. 11 Цунах тоам бина а
ца Іаш, вай Делаца тайтина волчу а, вайн Веза Эла волчу а, Дала леррина
къобалвинчу Іийсагахула вайца Дела хиларна, даккхийдеш ду вай.

Адам а, Дала леррина Къобалвинарг а

12 Цхьана адамехула – Адамехула – дуьнен чу къа деара, ткъа къинеху-
ла Іожалла а еана. Иштта Іожалла а хІора адамна тІееана, массара а къа
латийна дела. 13 Товрат-хьехамаш юкъабале а, къа дуьнен чохь долуш да-
ра. Амма хьехамашна юкъайогІу бакъонаш ца лелачохь къалатор бехке ца
лору. 14 Делахь а Адаман хенахь дуьйна Мусан хене кхаччалц дехаш долчу
массо а адамашна тІехь Іожалло шен олалла дора, Адама латийнарг санна
долу къа цара ца латийнехь а.
Цхьана агІор хьаьжча, шел тІаьхьа вогІу Волчух тера вара Адам. 15 Де-
лан дика зуламах тера дац. Нагахь санна, цхьана адамо дина зулам бахьа-
на долуш, дукха а адамаш хІаллакьхуьлуш хилча, тІаккха муххале а
Делан шорта долу дика, Цо цхьана адамехула – Дала леррина къобалвинчу

4:25 ЕшаІ-ЯхІу 53:4, 5. 5:12 Доладалар 3:6.

Іийсагахула – маьхза луш долу совгІат дуккха а адамна кхочур ду! 16 Дала
делла хІара совгІат цхьана адамо латийначу къинах тера дац. ХІунда аьл-
ча цхьана адамо динчу зуламна йинчу кхело таІзар хилийтина, ткъа дук-
кха а къинош латорна Дала динчу дикано адамаш Цунна хьалха бакъдар
хилийтина. 17 Цхьана адамо дина зулам бахьана долуш, оцу цхьана ада-
мехула Іожалло олалла дар дІадоладелла. Амма цхьана адамехула, Дала
леррина къобалвинчу Іийсагахула, хилийтинарг кхин а дукха ду. Делан
шорта долу дика а, Далла хьалха бакъдина хиларан совгІат а тІе мел эц-
нарш Іийсагахула олалла деш хир бу дахарехь.
18 Иштта дан а ду иза. Цхьаммо динчу зуламехула массо а адам бехке-
хилар тІедаийтина. Иштта цхьана адамо динчу бакъдолчу гІуллакхо мас-
со а адамашна кхочу бакъдар а, дахар а ло. 19 Цхьа адам Далла муьтІахь ца
хилла дела, массо а адамех къинош летийнарш хилира. Иштта цхьана
адаман Далла муьтІахь хиларо дуккха а адамаш бакъдина хир ду.
20 Товрат-хьехамаш тІаьхьо юкъабевллера, зуламаш алсамдовлийтар-
хьама. Ткъа къинош алсамдевлча, Делан дика кхин а совдала дуьйлира.
21 Къиноша, адамаш Іожаллина тІе а далош, олалла деш хиларе терра,
иштта Делан дикано а олалла дийр ду Далла хьалха бакъвина хиларехула.
Вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Іийсагахула Делаца
долчу хедар доцучу дахаре кхачор ду адамаш.

Къинна вай делла, ткъа Дала леррина Къобалвинчуьнца дехаш ду

6 1 ТІаккха, хІун ала вай? Къинош а летош Іей те вай, Делера долу док-
кха дика кхин а алсамдалийтархьама? 2 Дера ма Іе! Къинах лаьцна
аьлча, вай делла ду. Делахь, къинош а летош, кхидІа вай муха дахалур ду
те? 3 Ца хаьа те шуна, Дала леррина Къобалвинчун дола а девлла, шаьш
хих чекхдахийтина долчу вай Цуьнан валар а тІеэцна хилар? 4 Иштта, вай
хих чекхдахийтича, вай Цуьнца цхьаьна дІа а доьхкина, дала а делла.
Ткъа иза хилира, Шен Ден ницкъаца веллачуьра денвина волу Дала лер-
рина Къобалвинарг санна, вай а керлачу дахарехь Іайтархьама.
5 Иза валаре терра, вай, дала а делла, Цуьнца цхьаьнакхетта хилча, Иза
денваларе терра, ден а делла, юха цхьаьнакхетар ду. 6 Вайна хаьа, шира
адам Іийсаца цхьаьна жІарах дІатоьхна, къа лато хуьлуш болу вайн лаам
хІаллакбархьама а, ткъа иштта къинан леш вайх кхидІа ца хилийтархьама
а, 7 хІунда аьлча велларг къинан олаллех паргІатваьлла. 8 Нагахь санна
Дала леррина Къобалвинчуьнца цхьаьна вай делла хилча, вай теша,
Цуьнца цхьаьна ваьш дехар долуш хиларх а. 9 Дала леррина Къобалви-
нарг веллачуьра цкъа денвелла хилча, иза кхин цкъа а лийр вац, хІунда
аьлча Іожалло Цунна тІехь кхин олалла дойла дац. 10 Цуьнан валар гутта-
ренна а цкъа къинан олаллех дІакъаьсташ валар дара, ткъа Цуьнан дахар

6:4 Ковлусихошка 2:12.

Делан дуьхьа дахар ду. 11 Цундела аша шаьш а къинна делла лара. Ткъа
шаьш дийна хилар – Делан дуьхьа дехаш хилар лара вайн Веза Эла волчу,
Дала леррина къобалвинчу Іийсаца цхьаьна.

12 Лийр долчу шайн догІмашна тІехь кхидІа къине олалла ма дайта.
Къинан Іалашо ю сийсаза лаамаш шуьга кхочушбайтар. 13 КхидІа а шайн
догІмийн меженаш къинан кара ма яхийта, харцо лело гІирсаш санна.
Мелхо а, шаьш Далла дІало, деллачуьра дендинарш санна. Ткъа шайн
догІмийн меженаш, Делан лаамехь долчу гІуллакхаша лело гІирсаш сан-
на, Цуьнан караяхийта. 14 Къино шуна тІехь олалла дан ца деза: шу тов-
рат-хьехамийн олаллехь дац, ткъа Делан диканан олаллехь ду.

Делан лаамехь дерг кхочушдаран леш

15 ТІаккха иштта къинош летор дуй те вай, товрат-хьехамашна долахь а
доцуш, Делан доккхачу диканан олаллехь хилча? Дера дац! 16 Шу кхеташ
дац те, леш санна цхьанна муьтІахь хила шу карадахча, шу къар а лой,
цуьнан леш хуьлий? Я къинан леш хуьлу шу, ткъа иза бахьана долуш шу
хІаллакдийр ду, я Далла муьтІахь хиларан леш хуьлу, ткъа иза бахьана до-
луш шу Далла хьалха бакъдар ду. 17 Далла бу хастам! ХІетахь къинан леш
шу хиллехь а, хІинца шаьш муьтІахь динчу хьехаман кепехь даггара къар-
делла шу. 18 Къинойх паргІатдевлла долу шу, хІинца Делан лаамехь дерг
кхочушдаран леш хилла. 19 Шун адамийн синош гІийла долу дела, шу
кхетар доллучу маттахь боху ас. ХІетахь шайн дегІан меженаш сийсаза
леларан а, зулам даран а лолле дІаеллера аша, ткъа цунах кхин а дукха зу-
лам хилира. Ткъа хІинца Делан лаамехь дерг кхочушдаран лолле дІало
уьш, иштта шу Далла герга кхочур ду.

20 Шу къинан леш долчу хенахь, Делан лаамехь дерг кхочушдарх мукъа
дара. 21 Шаьш хІинца юьхьІаьржачу хІиттош, хІетахь лелийначу гІулла-
кхех шуна хІун пайда баьлла? Цу гІуллакхийн чаккхе Іожалла ма ю!
22 Ткъа хІинца, къинан олаллех паргІат а даьхна, шу Делан леш хилча, цу-
нах Далла гергакхачаран пайда хуьлу шуна, ткъа иза бахьана долуш хедар
доцу дахар хир ду шун. 23 Къинош леторна луш йолу ял Іожалла ю, ткъа
Дала луш долу совгІат Дала леррина къобалвинчу Іийсаца цхьаьна хир
долу хедар доцу дахар ду.

Товрат-хьехамашна белла лоруш берш

7 1 Динан вежарий, шуна хууш дац ткъа (аса хІара бакъонаш евзачаьр-
га ма боху), бакъонаша, адам дийна мел ду, цунна тІехь олалла дой-
ла? 2 Товрат-хьехамийн бакъонаша тІе-ма-диллара, марехь йолу зуда,
шен майра дийна мел ву, цунна тешаме хила еза. Шен майра велча, оцу
бакъонех иза паргІатйолу. 3 Цундела, майра дийна а волуш, иза кхечуьнга
яхча, иза нахаца леларг лору. Амма майра велла йолу зуда маре яхча, иза
нахаца леларг ца лору. 4 Иштта шу а, сан динан вежарий, Дала леррина

къобалвинарг валарца Цуьнца цхьаьна товрат-хьехамашна делла ду. Вел-
лачуьра Денвинчун дола вай девлла, Далла стоьмаш бахьаш долу дахар
вайн хилийтархьама. 5 Вешан синан лаамийн долахь вай хилча, вайн де-
гІан меженаша къилахь болу лаамаш кхочушбора, ткъа товрат-хьехамаш
бахьана долуш и лаамаш алсамбовлура. Цара вайга Іожаллина гІуллакхаш
дойтура. 6 Ткъа хІинца вай дихкинчу хьехамашна делла долу вай оцу хьеха-
мех паргІатдаьхна. Иштта ширачу некъаца, товрат-хьехамаш кхочушбар-
ца, Далла гІуллакх ца до вай, амма керлачу некъаца, Делан Синца до.

Товрат-хьехамаш а, къинош а

7 Делахь, товрат-хьехамаш къилахь бу аьлла, жамІ дийр ду вай? Дера
дац! Амма суна къалатор хІун ду хуур дацара, сайна товрат-хьехамаш ца
бевзинехьара. ХІунда аьлча кхечу стеган хІума дезар суна девзар дацара,
нагахь санна товрат-хьехамаша иштта бохуш дацахьара: «Кхечу стеган
цхьа а хІума шуна ма дезийла». 8 Амма товрат-хьехамаша бохург бахьана
долуш, къино аьтто бина хІума езийта суна чохь тайп-тайпана лаамаш
хилийта. Хьехамаш боцучохь къа делла ма ду. 9 Со мацах товрат-хьеха-
маш а боцуш ваьхнера, ткъа весет суна тІедиллича, къа денделира,
10 ткъа со велира. Суна ваха аьлла деллачу весето со валарна тІевалийра.
11 Къино, хІара весет бахьана долуш аьтто а баьлла, со Іехавалийтира,
тІаккха оццу весетаца со вен а вийра.

12 Иштта, товрат-хьехамаш беза бу, ткъа и весет деза а, нийса а, дика а ду.

13 ТІаккха и дика дерг кхочушдар хилла те суна Іожаллина? Дера ца
хилла! Къино дира иза. Дика дерг бахьана долуш, со Іожаллина тІе а ва-
лош, къинан къилахь йолу амал гучуяьккхира. Иштта и весет бахьана
долуш, къа кхин а чІогІа къилахь хилар гучудоккху.

Вайна чохь болу къовсам

14 Вайна хаьа товрат-хьехамаш Делан Синера буйла. Ткъа со сайн си-
нан долахь ву. Вохка а воьхкина, къинан лай хилла сох. 15 Со ца кхета айса
лелочух: сайна дан луург аса ца до, ткъа сайна бІаьрга дан а цадезарг ас
кхочушдо. 16 Нагахь санна аса сайна дан луург деш хилча, товрат-хьеха-
маш дика бу аьлла, тІеоьцу аса. 17 Делахь и кхочушдеш верг баккъалла а
со вац, ткъа суна чохь дехаш долу къа ду. 18 Суна хууш ма ду, суна чохь,
баккъалла аьлча, сан адаман са чохь, цхьа а диканиг доллуш цахилар.
ХІунда аьлча дика хІума дан лаам сан боллушехь, иза кхочуш ца бало соь-
га. 19 Сайна дан лууш долу дика дерг аса ца до, ткъа дан лууш доцу вониг
до аса. 20 Нагахь санна дан ца лууш дерг аса деш хилча, тІаккха со вац-кх и
деш верг, суна чохь дехаш долу къа ду-кх.

7:7 Арадаккхар 20:17; Карлабаькkхинарг 5:21. 7:11 Доладалар 3:13. 7:15 Галатахош-
ка 5:17.

21 Иштта суна хаало хIара массо а ханна лелаш дерг: хIоразза а дика
дерг дан суна дагадеача, вониг дан лаам суна чохь хилар. 22 Ткъа суна чохь
долчу адамна Делан хьехамийн Iедалца хазахетар карадо. 23 Амма сан ме-
женашна чохь кхин тайпа массо а ханна лелаш дерг го суна. Оцу Iедало
сан хьекъал чохь болчу лаамца къуьйсу. Сан меженашкахь лелаш долчу
къинан Iедалан йийсархо во цо сох. 24 Ма миска адам ду со! Хьан кIел-
хьарвоккхур ву со Iожаллина со тIевалош долчу хIокху дегIах? 25 Аса бар-
калла боху Далла, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу
Iийсагахула Цо иза дарна!

Делахь, сан хьал иштта ду: цхьана агIор сайн хьекъалца со-со Делан
хьехамийн Iедалан лай ву, ткъа вукху агIор сайн адаман синца къинан Iе-
далан лай а ву.

Делан Синца долу дахар

8 1 Делахь, хIинца Дала леррина Къобалвинчуьнца бехачарна цхьана а
тайпана кхел йийр яц, 2 Дала леррина къобалвинчу Iийсаца долу да-
хар тIедалочу Делан Синан Iедало къиношна а, Iожаллина а тIевалочу Iе-
далех хьо* паргIатваьккхина дела. 3 Вайн адаман са эгIаза хиларна,
товрат-хьехамашка кхочушдан ца делларг Дала кхочушдина. Дала лаьтта
тIе Шен КIант ваийтира къинойн адамийн санна долчу вастехь, къинах
доккху сагIа Цунах хилийтархьама. Цу тайпана Дала адамна чохь доллучу
къинна кхел йина. 4 Цо иза дина, вешан синан лаамашца а доцуш, ткъа
Делан Синца дехаш долчу вайгахула товрат-хьехамийн бакъдолу де-
кхарш дуззалц кхочушхилийтархьама. 5 Шайн синан лаамашца бехачара
оцу лаамех дегнаш дузу, ткъа Делан Синца бехачара Синан лаамех шайн
дегнаш дузу. 6 Шайн синан лаамех дегнаш дузар – иза Iожалла ю, ткъа
Делан Синан лаамех дегнаш дузар – иза дахар а, синпаргIато а ю. 7 И
хIунда ду иштта? Нагахь санна адамо шен синан лаамех дог дузахь, иза
Делан мостагIа хуьлу. Делан хьехамийн Iедална муьтIахь ца хуьлу иза,
мелхо а, царна муьтIахь ца хилало иза. 8 Шайн синан лаамашца лелачаьр-
га Далла тамехь дерг ца дало.

9 Амма шу шайн синан лаамашца дехаш дац. Мелхо а, нагахь санна шу-
на чохь Делан Са дехаш делахь, Делан Синан лаамашца деха шу. Нагахь
санна шух цхьаьнца Дала леррина Къобалвинчун Са дацахь, иза Цуьнан
долахь вац. 10 Нагахь санна Дала леррина Къобалвинарг шун даг чохь ве-
хаш велахь, шун дегI, къинош летош хиларна, лийр ду, ткъа шун са дийна
ду**, Дала шу бакъдина долу дела. 11 Iийса веллачуьра денвина Волчун Са

* 8:2 *Хьо* – вукху тептарш тIехь: *со.*

** 8:10 *Ткъа шун са дийна ду.* Я иштта: *ткъа Делан Сино шуна дахар лур ду.*

8:11 1 Коринтхошка 3:16.

шуна чохь дехаш долу дела, Iийса веллачуьра Денвинчо шун лийр долчу
догIмашна а дахар лур ду шуна чохь дехаш долчу Синехула.

12 Иштта, динан вежарий, Делан Синан лаамца даха декхарийлахь ду
вай, амма вайн синан лаамца даха ца деза вай. 13 ХIунда аьлча шайн си-
нан лаамашца дахахь – шу лийр ду, ткъа Делан Синан гIоьнца шайн
дегIо летош долу къинош аша хIаллакдахь – шу Дела волчохь дехар ду.
14 ХIунда аьлча Делан Сино лелош дерш Делан бераш ду. 15 Аша тIеэц-
нарг шух юха а леш хуьлуьйту Са дац, юха а кхерамехь шу дехаш хуьлуьй-
тур долу. Аша тIеэцнарг шух Делан бераш хуьлуьйту Са ду. Оццу Синца
вай кхойкху: «Абба*, сан Дада!» 16 Вайна чохь долчу синца цхьаьна Делан
Сино Ша тоьшалла до вай Делан бераш хиларх лаьцна. 17 Вай Делан бе-
раш хилча, берашна кхочу дерг вайна а кхочур ду. Дала иза вайна лур ду,
ткъа Дала леррина Къобалвинчунна кхаьчнарг вайна а кхочур ду, хIунда
аьлча, нагахь санна Дала леррина Къобалвинчуьнца цхьаьна вай бала-
наш хьоьгуш хилча, Цуьнца цхьаьна вай сийлаллехь а хир ду.

Хиндолу сийлалла

18 Вайна гойтур йолу сийлаллица дуьстича, вай хIинца ловш йолу хало-
наш хIумма а доцург лору ас. 19 Дала кхоьллина мел долу хIума сатийсар-
ца ладоьгIуш ду, Делан бераш муьлханаш ду шайна дIаделладаларе.
20 Дала мел кхоьллинарг цу хIуманийн лаамца ца дахийтина эрна долчун
кара, ткъа иза Карадерзийначун лаамца дахийтина. Амма догдохийла ю,
21 Дала кхоьллина мел дерг талхаран лоллера паргIатдоккхург хиларе, Де-
лан берашца цхьаьна сийлаллин паргIатонехь хилийтархьама. 22 Вайна
хаьа, Дала мел кхоьллина хIума хIинццалц баланехь дуйла, берах хьий-
зош йолу зуда санна. 23 Дала мел кхоьллинчо дина а ца Iаш, дуьххьарлера
ялтин стом санна, Делан Са вайца доллушехь, вай а ду кийрахь узарш
деш, Дала вайна Шен берийн бакъонаш яларан замане ла а доьгIуш. Оцу
хенахь Дала вайн догIмаш паргIатдохур ду. 24 ХIунда аьлча вай кIелхьар-
даьхна а дара, вайн сатуьйсийла а ю, амма вай сатуьйсуш дерг гуш дела-
хьара, тIаккха иза сатийсар хир дацара. Хьан сатуьйсур ду шена гуш
долчуьнга? 25 Ткъа вай хIинца ваьшна гуш доцучуьнга сатуьйсу, собар хи-
ларца ла а доьгIуш.

26 Цу кеппара гIорасиза долчу вайна Делан Сино а гIо до. Вайна ца хаьа
дан ма-деззара доIанаш дан. Ткъа Делан Сино, вайл хьалха а долий, вай-
на тIера Деле доьху дешнашца вайга дIа ца алалучу узаршца. 27 Амма вайн
дегнаш толлуш волчу Далла хаьа, стенах лаьцна доьху Шен Сино, Делан
долахь болчарна тIера Делан лаамца Цо доьху дела.

* 8:15 *Абба* – арамхойн маттахь иза «Дада!» бохург ду.

8:15 Марк 14:36; Галатахошка 4:6. 8:20 Доладалар 3:17-19. 8:23 2 Коринтхошка 5:2-4.

28 Вайна хаьа, Дала дерриге а диканна хуьлуьйту Ша везачеран дуьхьа –
Шен лаамца Ша тIекхайкхинчеран дуьхьа. 29 Далла хьалхе дуьйна хаь-
ара, Шен долахь берш муьлш хир бу. Цо билгалдаьккхинера, уьш Шен
КIентан вастехь хир бу аьлла, дуккха а болчу динан вежаршна юкъахь
Иза дуьххьарлера доьзалхо хилийтархьама. 30 Ша билгалбаьхнарш Дала
Шена тIекхайкхина, ткъа, тIе а кхайкхина, Шена хьалха бакъбина, бакъ а
бина, церан сийлалла айина.

Дала леррина Къобалвинчуьнгахула адамашка болу Делан безам

31 ХIун эр дара те оцу дерригенах лаьцна? Дела вайгахьа хилча, мила
вер ву вайна дуьхьал? 32 Шен КIант ца кхоош, вайн дуьхьа баланаш хьега
Иза ДIавеллачо, шеко яц, Шен КIантаца цхьаьна кхин а дисина дерг а
вайна совгIатна лург хиларх! 33 Мила ваьхьар ву Дала хаьржинчарна дуь-
хьал вала? Цхьа а вац-кх! Дала бакъбеш ма бу уьш. 34 Хьаьнга ялур ю
царна кхел? Цхьаьнгге а! Дала леррина къобалвина Iийса вайн метта вел-
ла-кх. Цул сов, Дала ден а вина, Цунна юххехь аьтту агIор а хиъна, вайна
тIера Деле доьхуш ву Иза. 35 ДIакъастадалур дуй те вай цхьаьнгге а Дала
леррина Къобалвинчун безамах? Дац! Халоно, балано, вай лаьхкина ле-
ларо, мацалло, къоьлло, кхерамо я Iожалло дохур дуй те вай Цуьнан беза-
мах? Дац! 36 Делан Йозанаша ма-бохху:

«Хьо бахьана долуш, хIора дийнахь тхо дайаран кхерамехь ду.
Тхо дайа кечдина долу уьстагIий санна хета царна».

37 ХIетте а, и дерриг а гIуллакхаш хуьллушехь, ваьш Дезначо вайга
уггар боккха толам боккхуьйту. 38 Со теша, я Iожалло, я дахаро, я малика-
ша, я жинаша, я цхьана а долуш долчо, я цхьана а хиндолчо, я цхьана а
ницкъаша, 39 я цхьана а вайна тIехь долчо, я цхьана а вайна бухахь долчо,
я Дала кхоьллинчу цхьана а кхечу хIумано а вайн Веза Эла волчу, Дала
леррина къобалвинчу Iийсагахула болчу Делан безамах вай дIакъасто
йиш цахиларх.

Дела а, Цуьнан халкъ а

9
1 Дала леррина Къобалвинчуьнца а волуш, билггал бакъдерг боху
Аса. Со харц ца лоь. Делан Синан карахь долчу сан даго а тоьшалла
до суна: 2 Исраилан халкъах йоккха гIайгIа а, лазам а бу сан даг чохь. 3 Да-
ла леррина Къобалвинчух со дIакъастийна хила луур дара суна сайн ве-
жарийн дуьхьа, сан къомах болчу 4 исраилхойн дуьхьа. Уьш хаьржина
долу Делан бераш ду. Царна елла Делан бераш хиларан бакъо а, Делан
сийлалла гойла а. Цаьрца Дала барташ бира. Царна белла товрат-хьеха-
маш а, Далла муха Iибадат дан дезаран хаар а. Царна дина Дала Шен

8:36 Забур 43:23. 9:4 Арадаккхар 4:22.

ваIданаш. 5 Вайн сийлахьчу дайн тIаьхье – уьш ю. Адамаш дуьнен чу ада-
мех схьадовларе терра, Дала леррина Къобалвинарг а ву царах адам санна
дуьнен чу ваьлла. Иза массо а хIуманна тIехь волуш волу Дела ву, ткъа
Цунна даим а хастам хуьлда! Амин!
6 Ша йина чIагIо Дала кхочуш ца йина аьлла, жамI дойла дац, хIунда
аьлча Исраилан халкъах схьабевлларш Далла хьалха берриш а ма бац ис-
раилхой. 7 Дала ИбрахIим а, цуьнан тIаьхье а къастийна елахь а, ИбрахIи-
ман тIаьхьенах берш а ма бац берриш а Делан долахь болчарах. Дала
аьлла ду: «Хьан тIаьхье Исхьакхах схьабевллачарах лерина хир ю». 8 И бо-
хург хIара ду: ИбрахIиман дегIах а, хотIах а схьадевлларш дерриш а дац
Делан бераш, Дала динчу ваIданца схьабевлларш бен. 9 ХIунда аьлча Да-
ла дина ваIда иштта ма дара: «Билгалъяьккхинчу хенахь Со юхавогIур ву,
тIаккха Саратан кIант хир ву».
10 И хилла а ца Iа: изза хилира Ребикхица, изза вайн да волчу Исхьакхах,
кийрахь цхьаьний ши кIант а волуш, берах йолчу хенахь. 11-12 Ребикхе Да-
ла иштта аьллера: «Воккхаха верг жимаха волчунна гIуллакх деш хир ву».
И ши кIант дуьнен чу а валале, цара цхьа а дика а, вон а дале, Дала иштта
аьлла, Шен Iалашо стенца йоьзна ю гайтархьама. Цо харжарца бен йоьзна
яц Делан Iалашо. Динчу гIуллакхех доьзна а доцуш, ткъа хоржуш Волчун
лаамца хуьлу иза. 13 Делан Йозанаш тIехь яздинчуьнца догIуш ма ду иза:

«Якъуб Суна везавелира,
ткъа Iесав ца вийзира».

14 ХIун эр вай? Делаца харцдерг ду те? Дера дац! 15 ХIунда аьлча Муса-
пайхамаре Дала иштта боху:

«Сайна къинхетам бан лууччух Ас къинхетам а бийр бу,
Сайна къахета лууччух Суна къа а хетар ду».

16 И бохург хIара ду: стеган лааме я цо гIуллакх даре а ца хьоьжуш, Дала
Шен къинхетамца хоржу стаг. 17 Делан Йозанашкахь Дала иштта боху
пирIуне: «Аса хьо, паччахь а вина, дIахIоттийна, хьоьгахула Сайн ницкъ
гайтархьама а, дуьнен тIехь массо а адамашна Сайн цIе йовзийтархьама
а». 18 Иштта Шена луъучух къинхетам а бо Цо, ткъа Шена луъург дуьхьал
а волуьйту Цо.

Делан оьгIазалла а, къинхетам а

19 Аша хатта там бу соьга: «Кхин стенна бехке во те Иза? Мила вер ву
Цуьнан Iалашонна дуьхьал?» 20 Ткъа мила ву хьо, стаг, Делаца къийсава-
ла? Йинчу хIумано эр дуй ша йиначуьнга: «Со иштта хIунда йина ахьа?»
21 Бакъо яц ткъа куьпчичун хьийначу цхьана поппарх цхьа пхьегIа лараме
долчу гIуллакхна, ткъа важа пхьегIа ларамаза долчунна ян?

9:7 Доладалар 21:12. 9:9 Доладалар 18:10. 9:12 Доладалар 25:23. 9:13 Малъаки 1:2, 3.
9:15 Арадаккхар 33:19. 9:17 Арадаккхар 9:16 (Грекийн). 9:20 ЕшаI-ЯхIу 29:16; 45:9.

22 Дела иштта бакъо йолуш вара. Шен оьгIазло ян а, Шен ницкъ гайта а
лиира Далла, амма Шен оьгIазлонах хIаллакьхила кийча долчу адамашна
Шен доккха собар хилар гайтира Цо. 23 И собар дора Цо, Шен сийлаллин
хьал адамашна гайтархьама. И адамаш Дала къинхетам бечу тIаьхьенах
хила дезаш дара. Уьш Дала Шен сийлалла тIеэца кечдинера. 24 Ткъа и
адамаш Дала хаьржина долу вай ду – жуьгташна юкъара хаьржинарш
хилла а ца Iаш, амма кхечу къаьмнашна юкъара хаьржинарш а. 25 ХIушаI-
пайхамаран тептар тIехь Дала иштта боху:

«Сайн доцучу халкъах –
„Сан халкъ“ эр ду Аса,
Сайна езаш йоцучух а –
„Сайна езаш ерг“ эр ду Аса.
26 „Шу Сан халкъ дац“ аьллачу меттехь,
царах „дийна волчу Делан кIентий“ аьлла,
цIе а йоккхур ю».

27 Ткъа ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро исраилхойх лаьцна иштта боху: «ХIор-
дан гIум санна, дукха исраилхой хиллехь а, царах жима дакъа бен кIел-
хьардер дац. 28 ХIунда аьлча льтта тIехь дехаш долчу адамашна ян йогIу
кхел Дала хадам боллуш а, леррина а кхочушйийр ю». 29 ЕшаI-ЯхIу-пай-
хамаро хир ду ма-аллара:

«Нагахь массо а ницкъийн Везачу Эло вайн тIаьхьенах цхьаберш
дийна битина бацахьара,
вай Седам-гIалин бахархой санна а хир дара,
Iамор-гIалин бахархойх дIа а тарлур дара».

Исраилхой а, хаза кхаъ а

30 ХIун эр вай хIинца? Вайна хIара хиьна: кхечу къаьмнех берш, цара
Далла хьалха шаьш бакъдар ца лехнехь а, церан тешарехула бакъбина
хилар. 31 Ткъа Исраилан халкъо товрат-хьехамаш кхочушбар бахьанехь
Далла хьалха ша бакъдар лоьххушехь, и хьехамаш цуьнга кхочуш ца бало.
32 Ткъа хIунда ца дало цаьрга иза? Далла хьалха шаьш бакъдар тешарехула
а ца лоьхуш, ткъа шаьш деш долчу гIуллакхашкахула лоьхура цара. «Ада-
маш тасалур болчу тIулгах» тасабелира уьш, 33 Делан Йозанашкахь язди-
на ма-хиллара:

«Ас Цийон-лам тIехь охьабуьллу
адамаш тасалур болу тIулг а,
нах галбовлуьйтур йолу тарх а.
Ткъа муьлхха а Цунах тешаш верг
юьхьIаьржачу хIуттур вац».

9:25 ХIушаI 2:23. 9:26 ХIушаI 1:10. 9:27, 28 ЕшаI-ЯхIу 10:22, 23 (Грекийн). 9:29 ЕшаI-ЯхIу
1:9 (Грекийн). 9:33 ЕшаI-ЯхIу 28:16 (Грекийн).

10 1 Динан вежарий! Доггах лаьа суна исраилхой а кIелхьарбаьхна хи-
ла. Цунах лаьцна доьху аса Деле. 2 Царах тоьшалла до аса: хьекъал-
ца нийса некъ шайна ца бовзахь а, Далла леррина гIуллакх деш бу уьш.
3 Дала стаг Шена хьалха муха бакъво шаьш ца кхета дела, иза шайгара хи-
лийта гIиртина дела, Дала нах бакъбеш болчу некъана муьтIахь ца хилира
уьш. 4 Товрат-хьехамаш буьззина кхочуш а бина, Дала леррина Къобал-
винарг цу хьехамийн чаккхе хилира, Цунах тешарехула Далла хьалха
бакъвар хIоранна а хилийтархьама.
5 Товрат-хьехамаш кхочушбарца Далла хьалха адам бакъдарх лаьцна
Муса-пайхамаро иштта боху: «Товрат-хьехамаш кхочушбийриг цаьрца ве-
хар ву». 6 Ткъа тешарца Далла хьалха адамаш бакъдарх лаьцна цо иштта
боху: «Шайн дегнашкахь ма хетта: „Мила вер ву стигалшка хьала?“ –
бохуш», (иза ду Дала леррина Къобалвинарг кхуза охьавалорхьама).
7 «Иштта ма хетта шайн дегнашкахь: „Мила вуссур ву эхарте?“ – бохуш»,
(иза ду, Дала леррина Къобалвинарг беллачарна юкъара кхуза хьалавак-
кхархьама). 8 ХIан-хIа! ХIун аьлла ду Делан Йозанашкахь? «Делан дош
хьуна юххехь а ду, хьан матта тIехь а ду, хьан дог чохь а ду». И дош вай
адамашна хьоьхуш долчу тешарх лаьцна ду. 9 «Iийса Веза Эла ву!» – бохург
хьайн баганца ахь къобалдахь, Дала Иза веллачуьра денвина хиларх хьо
даггара тешахь, хьо кIелхьарваьккхина хир ву. 10 ХIунда аьлча даггарчу
тешаро стаг Далла хьалха бакъвина хиларна тIевалаво, ткъа баганца къо-
балдаро стаг кIелхьарваьккхина хиларна тIевалаво. 11 Делан Йозано боху:
«Муьлхха а Цунах тешаш верг юьхьIаьржачу хIуттур вац». 12 Иштта, цхьа
а тайпа башхо яц жуьгтичунна а, кхечу къомах волчунна а юкъахь, хIунда
аьлча Веза Эла массарна а цхьаъ ву, ткъа Шега кхойкхуш мел верг хIорра
а алссам декъалво Цо. 13 Делан Йозанашкахь яздина ма ду: «ХIорра а, Ве-
зачу Элан цIе а йоккхуш, Цуьнга кхойкхуш верг, кIелхьарвоккхур ву».
14 Ткъа Цуьнга муха кхойкхур бу уьш, Цунах шаьш тешаш ца хилча?
Муха тешар бу уьш, Цунах лаьцна шайна хезна а ца хилча? Муха хезар ду
царна, Цунах лаьцна цхьаммо а дIакхайкхош ца хилча? 15 Ткъа наха муха
дIакхайкхор ду, дIакхайкхо шаьш бохуьйтуш ца хилча? Яздина ма-хилла-
ра: «Мел хаза бу хаза кхаъ кхайкхош болчеран когаш!» 16 Амма исраилхо-
ша массара а ца ийцира и хаза кхаъ тIе. ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро аьллера:
«Веза Эла! Мила тийшира оха хьехначух?» 17 Делахь, Дала леррина Къо-
балвинчух лаьцна долу дош цхьаммо кхайкхийча, адамашна хаза кхаъ хе-
за, ткъа и кхаъ хезча, адамаш Цунах теша.
18 Ткъа аса хоьтту: царна ца хезнера хаза кхаъ? Дера хезнера. Делан Йо-
зано боху:

10:5 Iамалъяр 18:5. 10:6-8 Карлабаьккхинарг 30:12-14. 10:11 ЕшаI-ЯхIу 28:16 (Грекийн).
10:13 Юал 2:32. 10:15 ЕшаI-ЯхIу 52:7. 10:16 ЕшаI-ЯхIу 53:1 (Грекийн). 10:18 Забур 18:5
(Грекийн).

«Дерриг а лаьтта тIехула чекхъяьлла церан лар.
Дуьне мел ду дIакхаьчна церан тоьшалла».
19 Аса юха а хоьтту: Исраилан халкъ кхетта дацара ткъа? Муса-пайха-
маро дуьххьара иштта боху:
«Халкъ доцучу халкъе
Ас хьагI хуьлуьйтур ю шун,
ткъа кхетам боцучу халкъан гIоьнца
Аса оьгIазло хуьлуьйтур ю шуьгахь».
20 Ткъа ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро майрра боху:
«Ца лехначарна
Со карийна,
Сох лаьцна ца хоьттучарна
Со вовзийтина Аса».
21 Ткъа Исраилан халкъах лаьцна Дала ЕшаI-ЯхIугахула иштта боху:
«Дийнахь сарралц Iийра Со Сайн куьйгаш дIакховдийна муьтIахь доцучу
а, карзахдуьйлучу а халкъе».

Исраилан халкъе Делан болу безам

11 1 Аса юха а хоьтту: «Дала Шен халкъ дIатесна те?» Дера ца тесна! Со а
ма ву ИбрахIиман хIух схьаваьлла а, Бен-Яманан тайпанах волу а ис-
раилхо. 2 Дала дIа ца тесна хьалхе дуьйна Ша хаьржина долу Шен халкъ.
Шуна ца хаьа, хIун боху ЭлияхIу-пайхамарах лаьцна Делан Йозанашкахь?
Исраилан халкъах лаьцна Деле латкъам беш, иштта боху цо: 3 «Веза Эла!
Хьан пайхамарш хIаллакбина, Хьан сагIа доккху кхерчаш дохийна. Со
цхьаъ бен висина вац, ткъа со а вен дагахь лоьху цара». 4 Ткъа хIун жоп де-
лира Дала цунна? «Аса цIу волчу БаIална горахIоьттина воцу ворхI эзар
стаг витина Сайна», – элира Цо. 5 ХIинцалерчу хенахь а изза хуьлу: исра-
илхойх цхьаболу нах Iийсах тешаш бу, ткъа Дала уьш Шен диканца хаьр-
жина. 6 Делан диканца иза хилча, адамаша динчу дикачу гIуллакхашца
доьзна дац иза. Иштта ца хилча, Делера долчу диканах дика хир дацара.
7 Иштта жамI дан мега: Исраилан халкъана ша лехнарг ца карийра. Да-
ла хаьржинарш бен ца кхечира Делан дикане. Ткъа бингарш Дала дагца
дарбинера. 8 Делан Йозанашкахь яздина ма-хиллара:
«Дала церан дегнаш артдина,
таханлерчу дийне схьакхаччалц
хIумма а ца го бIаьргаш а,
хIумма а ца хеза лергаш а
церан хилийтархьама».

10:19 Карлабаьккхинарг 32:21. 10:20 ЕшаI-ЯхIу 65:1 (Грекийн). 10:21 ЕшаI-ЯхIу 65:2 (Грекийн). 11:1 Пилапхошка 3:5. 11:3 Сулим 19:10, 14. 11:4 Сулим 19:18. 11:8 Карла-баьккхинарг 29:4; ЕшаI-ЯхIу 29:10.

9 Дауд-паччахьо боху:
«Цара шаьш-шайна хIиттийначу тойнашкахь
гуро а, речIано а лоцийла уьш.
Гал а бевлла, охьаэгийла уьш,
бекхам а бойла царна.
10 Бода богIийла
церан бIаьргашна хIумма а ца гархьама,
баккъаш а хуьлийла церан ситтина
гуттаренна а».
11 Аса юха а хоьтту: «Жуьгтий гуттаренна а галбевлла те?» Дера ца
бевлла! Мелхо а, церан галбовлар бахьана долуш кхечу къаьмнех болчу
нахана кIелхьардовлар карийна, исраилхойн цаьрга хьагI хилийтархьа-
ма. 12 Ткъа церан галбовлар дуьнен чуьра адамашна а диканна хилча, це-
ран синан эшар кхечу къаьмнех болчу нахана диканна хилча, мел сов
дика хир ду, уьш кхоччуш барамехь хилча!
13 Шуьга боху аса, кхечу къаьмнех болу нах: шун векал со хиларна, сайн
балхах дозалла до аса. 14 Цаьрга хьагI хилийта соьга меттахбахалур бац те
сан къомах берш, иштта кIелхьарбахалур бац те соьга царах цхьаберш?
15 Сан къомах берш дIатасарна, дуьнен чуьра нахаца Дела тайча, тIаккха
сан къомах берш тIеэцар кхин хIун хир ду, беллачуьра денбалар дацахь?!
16 Бедан хьалхарчу декъах деттинарг Делан долахь хилча, берриг а бод
Цуьнан долахь бу. Диттан орамаш даздина хилча, диттан гаьннаш а хир
ду иштта даздина. 17 Зайт-диттана тIе, шен долу гаьннаш дIа а хедийна,
акхачу диттан гаьннаш тIедогIаре терра, иштта, кхечу къаьмнех болу нах,
шу а тIедоьгIна долу га санна ду, зайт-диттан орамех схьаболучу ницкъах
а, дахарх а дIакхетта. 18 Амма дIахедийначу гаьннашна хьалха куралла ма
елахь. Дагадаийталахь хьайна, орам латтош верг хьо ца хилар, ткъа хьо
оцу орамо латтош хилар.
19 Ахьа ала там бу: «И гаьннаш со тIедогIийтархьама хадийна ма ду».
20 Нийса ду. Делахь а, Дала леррина Къобалвинчух тешар церан ца хилар-
на, уьш дIахедийна, ткъа хьо Цунах тешар хьайн хиларна бен лаьтташ
вац. Цундела куралла ма е, ткъа кхоьруш хила. 21 ХIунда аьлча диттан шен
долу гаьннаш а Дала кхоош ца хилча, ойла ехьа: хьо кхоор вуй те Цо?
22 Хьо гуш ву-кх: Дела диканца лела, ткъа Иза къизаллица лела. Шех дIа-
бирзинчарна Цо къизалла йо, ткъа хьуна дика до, нагахь санна Цуьнан
диканехь хьо кхидIа а висахь. Иштта ца хилахь, хьо а хир ву дIахадийна.
23 Ткъа вуьш а, зайт-диттана гаьннаш тIедогIаре терра, церан хьалхалерчу
меттиге юхахIиттор бу, нагахь санна Дала леррина Къобалвинчух ца тешаш
уьш ца бисахь, хIунда аьлча Дела ницкъ болуш ву, уьш юха а шайн метти-
ге дIахIитто. 24 Акхачу зайт-диттах дIахедийна долу гаьннаш, Iаламна

11:9, 10 Забур 68:23, 24 (Грекийн).

дуьхьал иза делахь а, дикачу зайт-диттана тIе доьгIна хилча, тIаккха дикачу
зайт-диттах дIахедийнарш кхин а дика дугIур ма ду шайн долчу дитта тIе.
25 Динан вежарий! Суна ца лаьа, хIара Делан къайле ца евзаш шу дита,
шайх дозалла а деш, шу ца Iайтархьама. Цхьаболчу исраилхойн дегнаш
хIуъа а бен ца хеташ хилар цхьана ханна а бен дац. Иштта хир ду, кхечу
къаьмнех долу адамаш буьззина болчу барамехь Далла тIедерззалц. 26 Цул
тIаьхьа дерриг а Исраилан халкъ кIелхьардоккхур ду, яздина ма-хиллара:

«КIелхьардохург Цийонера вогIур ву.
Якъубан тIаьхьенан ерриг а Iесалла дIайоккхур ю Цо.
27 Аса иштта барт бийр бу цаьрца,
церан къиношна Айса гечдича».

28 Хаза кхаъ тIе ца эцна дела, исраилхой Делан мостагIий бу, ткъа иза
кхечу къаьмнех долчу шуна пайденна ду. ХIетте а, Дала уьш хаьржина де-
ла, Далла безаш берш бу уьш, церан дайшка дина долу ваIда бахьана до-
луш. 29 Дала Шена тIебало хаьржинчарах лаьцна а, Ша динчу совгIатех
лаьцна а бина болу Шен сацам цкъа а ца хуьйцу. 30 Уьш Далла муьтIахь ца
хиларна, мацах Далла муьтIахь хилла доцучу шух Цо къинхетам бина.
31 Иштта хIинца уьш Далла муьтIахь боцуш хилла, Ша шух къинхетам
бинчу тайпана, царах Цо хIинца* къинхетам бархьама. 32 ХIунда аьлча
массо а адам Дала Шена муьтIахь ца хиллачу йийсаре далийна, царах
массарах а къинхетам бар тардалийтархьама.

Дела хастор

33 ЭхI, ма барам боцуш хьал долуш ду-кх Делан хьекъалалла а, кхетам а!
Вайн хьекъал ца кхочу Цуьнан сацамех кхета, вай тIаьхьа ца кхиало Цуь-
нан некъашна! 34 Делан Йозанашкахь ма аьлла:

«Делан хьекъал хьанна девзар ду,
я мила хир ву Цуьнга хьехамаш бан йиш йолуш?
35 Хьан елла Цунна цхьа хIума,
цунна Иза декхарийлахь а волуш?»

36 ХIунда аьлча массо а хIума Дала кхоьллина а ду, Цо латтош а ду, Цуь-
нан дуьхьа лаьтташ а ду. Сийлалла ду Цуьнан абаденналц! Амин!

Далла гIуллакх деш долу дахар

12 1 Аса цундела доьху шуьга, динан вежарий, дийна а, деза а, Далла та-
мехь долу а сагIанаш санна, шайн догIмаш Далла дIало. Далла деш
долу и тайпа гIуллакхаш товш ду шуьгахь. 2 ХIокху дуьненан ойланашца

* 11:31 *ХIинца* – цхьадолчу тептарш тIехь и дош ца хуьлу.

11:26 ЕшаI-ЯхIу 59:20, 21 (Грекийн). 11:27 ЕшаI-ЯхIу 27:9 (Грекийн). 11:33 ЕшаI-
ЯхIу 55:8. 11:34 ЕшаI-ЯхIу 40:13 (Грекийн). 11:35 Аюб 41:3. 11:36 1 Коринтхошка 8:6.

ма лелалаш, амма шайн хьекъал, метта а даладайтина, Деле карладак-
кхийта. ТIаккха бевзар бу шуна шайх лаьцна болу Делан лаам. Шуна хуур
ду Далла хьалха диканиг а, Далла тамехь дерг а хIун ду а, Делан кхачаме
лаам муха бу а.
3 Аса шух хIорранга а боху, сайна Дала деллачу дикане хьаьжжина:
шайх лаьцна хила езачул лекха ойланаш ма хилийталаш, амма, шайна
хIоранна а Дала деллачу тешаре хьаьжжина, оьзда ойла елаш. 4 Вайн дегI
цхьаъ делахь а, цуьнан дуккха а меженаш ю. И меженаш цхьатерра гIул-
лакхаш кхочушдеш яц. 5 Иштта вай а, ваьш дукха делахь а, Дала леррина
Къобалвинчуьнца а долуш, цхьа дегI ду, ткъа вайх хIора а цу дегIан вов-
шахтоьхна меже ю. 6 Вайна хIоранна а, Дала шена деллачу дикане хьаьж-
жина, похIма делла. Делера болу хаамаш баран похIма хьайна деллехь,
иза дIакхехьа, хьайн долчу тешаре хьаьжжина. 7 Дала хьуна кхечарна
гIуллакх даран похIма деллехь, и гIуллакх дIакхехьа. Цо хьуна динан хье-
хамча хилар деллехь, хьеха. 8 Уллорачун догъэца похIма хьан делахь –
догъэца. Хьайн йолчу хIуманийн кхечаьрца дакъа дан похIма хьан де-
лахь, уьш комаьрша дIасаекъа. Куьйгалла дан похIма хьан делахь, доггах
куьйгалла де. Къинхетам баран похIма хьан делахь, иза а хазахетарца де.
9 Шун безам даггара хуьлийла. Вониг ма дезалаш, ткъа диканиг ларде-
лаш. 10 Вежаршка санна хуьлучу безамца вовшийн дезалаш, вовшийн ал-
сам ларалаш. 11 Мало а ца еш, дукха болх белаш. Даим доьналла а долуш,
Далла гIуллакх делаш. 12 Хазахетарца сатийсалаш. Халонаш собарца
ловш хилалаш. Даим а доIанаш делаш. 13 Делан нехан эшамехь дакъало-
цуш хилалаш, хьеший доггах тIеэцалаш.
14 Шайга баланаш хьоьгуьйтурш декъалбелаш. Декъалбелаш, сарда-
маш ма дехалаш. 15 Самукъане болчаьрца самукъане хилалаш, боьлхуш
болчаьрца делхалаш. 16 Вовшашца бертахь Iелаш. Шайх лаьцна лакхара
ойланаш а ца еш, мискачаьрца а тIекаре хилалаш. Шайн кхетамах лаьцна
кура ойланаш ма елаш.
17 Цхьанна а зуламна дуьхьал зулам ма делаш, мелхо а, массо а адам-
на хьалха оьзда дерг лело гIерталаш. 18 Шайн ма-хуьллу, массо а адамца
бертахь даха гIерталаш. 19 Сан хьоменаш! Цкъа а бекхамаш бан ма гIер-
талаш, ткъа иза Делан кара дIалолаш. Яздина ма ду: «„Бекхам бар Сан
карахь ду. Аса-Айса доьккхур ду“, – боху Везачу Эло». 20 Мелхо а Делан
Йозанашкахь иштта яздина ду: «Хьан мостагIа меца велахь, иза вузаве.
Хьогах иза велахь – хи ло цунна. Иштта дерг дарца ахьа иза юьхьIаьр-
жачу хIоттаво». 21 Воне хьо эша ма вайта, ткъа диканиг дарца вонна тIехь
толам баккха.

12:4, 5 1 Коринтхошка 12:12. 12:6-8 1 Коринтхошка 12:4-11. 12:14 Маттай 5:44; Лака
6:28. 12:16 Кицанаш 3:7. 12:19 Карлабаьккхинарг 32:35. 12:20 Кицанаш 25:21, 22
(Грекийн).

Iедална гергахь долу декхарш

13 1 ХIора адам пачхьалкхана урхалла дечарна муьтIахь хила деза. Ур-
халла дан бакъо, Дала елча бен, ма ца хуьлу, ткъа болуш болу ур-
халчаш Дала дIахIиттийна бу. 2 Цундела Iедална дуьхьалваьлларг Дала
динчунна дуьхьалваьлларг хуьлу. Ткъа иштта дерг долуьйтучара шайна
тIе кхел йоуьйту. 3 ХIунда аьлча дика гIуллакхаш дечарна урхалчаш кхе-
раме бац, зуламе гIуллакхаш дечарна бу. Iедалах ца кхоьруш Iен лаьий
хьуна? Дика де, тIаккха Iедало хьо хастор ву. 4 Урхалчаш Далла гIуллакх
деш ма бу. Уьш хьуна дика дан къахьоьгуш бу. Нагахь санна хьо зулам
доккхуш велахь, кхералахь. ХIунда аьлча цара эрна лелош дац тур: уьш
Делан гIоьнчий бу, зулам дечарна догIу таIзар цаьргахула деш ву Дела.
5 Иштта, таIзарх кхерарна хилла а ца Iаш, вайн дог цIена хилийтархьама,
вай урхалчашна муьтIахь хила деза.
6 Цундела урхалчашна йогIу ял дIало, уьш и гIуллакх даим кхочушдан
дIахIиттийна Делан белхалой болу дела. 7 ХIоранна а хьакъ дерриг дIало:
ял яла езачунна – ял, ясакх яла езачунна – ясакх, кхера везачух – кхера,
лара везарг – лара.

Вовшашна юкъахь долу декхарш

8 Цхьанна а цхьа а хIума декхарийлахь ма хилалаш, вовшашна дIабала
беза безам боцург, хIунда аьлча кхиверг везаш волчо товрат-хьехамаш
кхочушбина. 9 Товрат-хьехамашкахь дукха весеташ ду. Царна юкъахь
иштганаш а ду: «Нахаца ма лела, адам ма де, къола ма де, кхечу стеган
цхьа а хIума шайна ма деза». Амма и дерриге а весеташ хIокху цхьана
дашна тIедогIу: «Хьо санна веза хьайна уллораниг а». 10 Безамо уллохь
волчунна зулам ца дойту. Цундела безам хилар – товрат-хьехамаш кхо-
чушбар ду.
11 И дерриге а кхочуш а деш, даха, самадовла хан тIекхаьчнийла а ху-
уш, хIунда аьлча вай дуьххьара тешаре даьхкинчу хенахь чул, хIинца
герга ду Дала вай кIелхьардахарна. 12 Буьйса дIаяьлла, де тIекхаьчна.
Цундела боданан гIуллакхех дIа а дерзий, серлонан долчу герзаца кий-
ча хила вай. 13 Оьзда даха вай, дийнан серлонгахь даха ма-деззара: лар
тIера а ца довлуш, малар тIех а ца доккхуш, боьха лаамаш а, къилахь долу
хIума дар а дитина, девнаш а ца дохуш, хьагI а йоцуш. 14 Иштта долу гIул-
лакхаш лелочул, Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Iийсах тар-
луш даха вай, вайн синан лаамаш муха кхочушбийр бара те бохуш,
ойланаш а ца еш.

13:6, 7 Маттай 22:21; Марк 12:17; Лака 20:25. 13:9 Арадаккхар 20:14; Карлабаькkхи-
нарг 5:18; Арадаккхар 20:13; Карлабаькkхинарг 5:17; Арадаккхар 20:15; Карла-
баькkхинарг 5:19; Арадаккхар 20:17; Карлабаькkхинарг 5:21; Iамалъяр 19:18.

Хьайн динан ваша бехке ма ве

14 1 Тешар тIехь чIагIвелла воцу стаг, цунна хетарг дийцаре а ца док-
кхуш, ша ма-варра тIеэца. 2 ХIунда аьлча цхьаволчун тешаро,
къеста а ца еш, муьлхха а хIума яа магадо цунна. Тешар тIехь чIагIвелла
воцучу вукхо хасстоьмаш бен ца боу. 3 Муьлхха а йолу яа хIума юуш верг
ма хуьлийла ца вешаш иза юуш воцучух. Юуш воцучо а бехке ма войла
муьлхха а кхача бууш верг, хIунда аьлча иза а Дала тIеэцна ву. 4 Мила ву
хьо, хьайн воцу лай бехке ван воллург? Ирахь лаьтташ велахь а, я охьа-
воьжнехь а, иза шен элана хьалха ву. Иза лоттуьйтур ву: Веза Эла ницкъ
болуш ву иза латтийта.
5 Цхьаммо цхьа де вукхул дезо лору, ткъа вукхунна массо а денош хета
цхьатерра. ХIора а шен хьекъалца теша ша бакъхиларх. 6 Денош къесточо
Везачу Элана къестадо уьш. Муьлхха а кхача бууш волчо Везачу Элан
дуьхьа боу, хIунда аьлча цо баркалла олу Далла. Бууш воцучо а Везачу
Элан дуьхьа ца боу, цо а Далла баркалла олу. 7 Вайх цхьа а шен дуьхьа бен
ваьхна ца Iа, цхьа а шен дуьхьа бен велла ца Iа. 8 Вай дахахь а, Везачу Элан
дуьхьа деха, вай лахь а, Везачу Элан дуьхьа ле. Иштта, дехаш я леш делахь
а, Везачу Элан долахь ду вай. 9 ХIунда аьлча Дала леррина Къобалвинарг
дийна болчарна а, беллачарна а тIехь олалла дархьама вала а велла, ден а
велла. 10 Ткъа стенна бехке во ахьа хьайн динан ваша? Я стенна ца веша
хьо хьайн веших? Вай массо а Далла хьалха дIахIитта ма деза, Цуьнга
ваьшна кхел яйтархьама. 11 Яздина ма ду:
«Дийна волчу Сайх чIагIо йо Аса,
боху Везачу Эло,
хIора а адам, гора а хIоьттина,
Суна хьалха суждане гIур ду,
ткъа Со Дела хиларх лаьцна
хIора маттахь тоьшалла дийр ду».
12 Иштта, Далла хьалха вайх хIораммо а ша-шех жоп лур ду.

Къинош ма летадайта кхечуьнга

13 ХIинца чул тIаьхьа вовшийн бехке ма де вай. Цул сов, вай ларло ве-
шан динан вежаршна къинош лето а, уьш галбовлийта а меттиг ялийтарх
а. 14 Веза Эла волчу Iийсагахула суна хаа а хаьа, со тешна а ву цхьа а кхача
ша-шеца хьарамниг долуш ца хиларх. Адамна, шена хьарам хеташ ерг
бен, цунна хьарам яц. 15 Хьайн вешина хьарам хетарг а юуш, цунна хала-
хетар деш хьо велахь, иза даггара везаш лелаш вац хьо. ХIаллак ма вехьа
айхьа юучуьнца Дала леррина Къобалвинчо цуьнан дуьхьа Шен дахар
дIаделларг. 16 Шайна дика хетачух бахьана ма хилийта кхечарна шух

14:1-6 Ковлусихошка 2:16. 14:10 2 Коринтхошка 5:10. 14:11 ЕшаI-ЯхIу 45:23 (Грекийн).

лаьцна воиг дийца. 17 ХIунда аьлча Делан Олалла даарца а, маларца а
доьзна дац. Делан Сино луш долчу Делан лаамехь хиларца а, синпаргIа-
тонца а, хазахетарца а доьзна ду иза. 18 Иштта а вехаш, Дала леррина Къо-
балвинчунна гIуллакх деш верг Далла тамехь а ву, наха лоруш а ву.

19 Цундела барт хилар а, вовшийн тешар тIехь иракарахIиттор а леха
вай. 20 Юуш ерг бахьана долуш, Дала динарг ма дохаде вай. Массо а хIу-
ма яа хьанал ю, амма хьайн ваша галволуьйту хIума яар вон ду. 21 Жи-
жиг цадаар а, чагIар цамалар а, динан ваша галволуьйтуш долу цхьа а
хIума цадар гIолехь ду. 22 Цу хIуманех лаьцна долу хьан тешар хьайн даг
чохь а, Далла хьалха а хилийта. Декъала ву шена дика хетачунна тIехь
ша бехке цавийриг. 23 Ткъа шеконаш йолуш верг Дала бехке вийр ву,
нагахь санна шена хьарам хетташехь, цхьа хIума цо яахь, хIунда аьлча
ша дийриг цо тешарехула ца до, ткъа тешарехула деш доцу массо а хIу-
ма къилахь ду*.

Хьайна тамехь дерг а ца деш, кхечунна тамехь дерг де

15 1 Тешар тIехь чIагIделлачу вай чIагIбелла боцучарна гIо дан деза,
ваьшна тамехь дерг дина а ца Iаш. 2 Вайх хIораммо а уллорачунна
тамехь дерг дан деза, иза цунна диканна а, иракарахIотторна а хуьлуьй-
туш. 3 ХIунда аьлча Дала леррина Къобалвинчо а ца дора Шена тамехь
дерг. Амма яздина ма-хиллара: «Хьо сийсазвочеран сийсаза дешнаш Су-
на тIедоьжна». 4 Ткъа хьалха яздина мел долу хIума вайна хьехамна язди-
на ду, Делан Йозанаша вайна лучу доьналлица а, иракарахIитторца а
вешан сатийсар хилийтархьама.

5 Доьналлин а, иракарахIитторан а хьоста волчу Дала шуна лойла, Да-
ла леррина къобалвинчу Iийсан дахаран масале хьажарна, вовшашна
юкъахь цхьа ойланаш хилар. 6 Иштта хилча, цхьана синца а, цхьана деш-
нашца а хаставан тарло аша Дела, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина
къобалвинчу Iийсан Да.

Кхечу къаьмнех болчу нахана лерина хаза кхаъ

7 Цундела, Дала леррина Къобалвинчо шаьш тIеэцаре терра, аша а тIе-
эца вовшийн, Дела хаставархьама. 8 Дагадайиталаш, Дала леррина Къо-
балвинарг жуьгташна** ялхо хилира, Дела тешаме хилар гайтархьама.
Иштта, Иза веара, церан дайшна дина долу ваIда кхочушдархьама а,
9 кхечу къаьмнех болчу нахе а Дала шайна динчу диканна хастамаш бай-
тархьама а. Яздина ма-хиллара:

* 14:24-26 Цхьадолчу тептарш тIехь аяташ 16:25-27 кхузахь тIетоьхна ду.

** 15:8 *Жуьгташна* – грекийн маттахь: *сунтбинчарна*.

15:3 Забур 68:10. 15:9 Дауд 22:50; Забур 17:50.

«Аса Хьо кхечу къаьмнашна юкъахь хестор ву,
иллешкахь ас Хьан цIе язйийр ю».
10 Кхин а аьлла ду:
«Даккхийде, кхечу къаьмнех долу адамаш,
Делан халкъаца цхьаьна».
11 Кхин а боху:
«Хаставе Веза Эла кхечу къаьмнех мел болчара,
хастам бе Цунна массо а халкъаша!».
12 ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро а иштта боху:
«Юшайн тIаьхьенах цхьаъ гучувер ву.
Иза къаьмнашна тIехь олалла дан гIоттур ву,
ткъа уьш цунах дегайовхо йолуш хир бу».
13 Дегайовхо луш волчу Дала шун тешарехула хазахетарх а, синпаргIа-
тонах а дузийла шу, Делан Синан ницкъаца шун сатийсар даим алсамда-
лийтархьама.

ПахIала иштта майра яздаран бахьана

14 Сан динан вежарий, со тешна ву дикачу ойланех шу дуьзна хиларх а,
шун кхетам кхоччуш хиларх а, вовшашна хьехамаш балур болуш шу хи-
ларх а. 15 Амма цхьадолчу гIуллакхех лаьцна аса майрра яздора шуьга, ди-
нан вежарий, уьш шуна диц ца далийтархьама. Аса иза дора, Дала Шен
диканца со къобалвина дела, 16 кхечу къаьмнех болчу нахана юкъахь Дала
леррина къобалвинчу Iийсан гIуллакх дан. Динан дас санна, Ас Делера
болу хаза кхаъ кхайкхабо, кхечу къаьмнех болу нах, Делан Синехула Дал-
ла хьалха дIа а къастийна, Далла тамехь долу сагIа санна хилийтархьама.
17 Иштта Дала леррина Къобалвинчуьнца со волуш, Делан дуьхьа динчу
сайн гIуллакхех сан дозалла дойла ду. 18 Кхечу къаьмнех болу нах Далла
тIеберзорхьама, Дала леррина къобалвинчу Iийсас соьгахула дина доцу
цхьа а хIума дийца со ваьхьар вац. Цо иза соьгахула дина сан дешнашца а,
сан гIуллакхашца а 19 тамашийнчу билгалонийн а, инзаречу хIуманийн а
ницкъаца а, Делан Синан ницкъаца а. Иштта, Ярушалайм-гIалара Илли-
рик-махкана тIекхаччалц, аса, массо а меттигашкахула чекх а волуш, Да-
ла леррина Къобалвинчух лаьцна болу хаза кхаъ кхоччуш дIасабаржийна.
20 Айса хаза кхаъ дIакхайкхош, суна лаьара Дала леррина Къобалвинчун
цIе евзаш йоцучу меттигашкахь а дIакхайкхо, иза кхечо дIахIотийначу
бух тIехь ца дархьама. 21 Амма яздина ма ду:
«Цунах лаьцна хаам цахилларш а Цунах кхетар бу,
цахезначарна а вевзар ву».

15:10 Карлабаьккхинарг 32:43. 15:11 Забур 116:1. 15:12 ЕшаI-ЯхIу 11:10 (Грекийн).
15:21 ЕшаI-ЯхIу 52:15 (Грекийн).

ПахIал Риме кхача дагахь ву

22 Цу бахьаненна мосуьйттазза новкъарло йира суна шу долчу дIаван.
23 Ткъа хIинца хаза кхаъ кхачаза меттиг кху мехкашкахь йоцу дела а, ду-
кха хенахь дуьйна шу долчу дIаван сан дагахь долу дела а, **24** со шу долчу
ван ойла йолуш ву, Испани-махка новкъа а волуш. Сан дегайовхо ю, цига
а воьдуш, шу долчу хьошалгIа кхача. Хазахетарца ас шуьца жимма хан
яьккхинчул тIаьхьа, суна новкъа вала гIо дан тарло аша. **25** Ткъа хIинца со
Ярушалайме воьду Делан нахана гIуллакх дан. **26** Македонера а, Ахаера а
динан тобанаша сацам бина, Ярушалайм-гIалахь болчу Делан нахана
юкъарчу къечарна сагIина ахча дахьийта. **27** И сацам цара шаьш бинехь а,
Ярушалаймерчу Iийсах тешачарна хьалха иза дан декхарийлахь а бу уьш.
Кхечу къаьмнех болу нах жуьгташкахула, тешаре хьаьжжина, декъалбина
хилча, шайн долахь долчу рицкъе хьаьжжина, жуьгтий декъалбан а де-
кхарийлахь бу уьш. **28** И гIуллакх чекх а даьккхина, сагIина гулдинарг
царна билггал дIакхаьчна даьлча, со Испани ваха новкъа вер ву. Цига
воьддушехь, со шун гIала чувоьрзур ву. **29** Со тешна ву, шу долчу веача,
Дала леррина Къобалвинчуьнгара шортта долчу декъалдаршца со вахарх.
30 Динан вежарий, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу
Iийсан дуьхьа а, Делан Сино вайна вовшашка луш болчу безаман дуьхьа а
аса доьху шуьга соьца цхьаьна суна тIера Деле чIогIа доIанаш дар. **31** Аса
Деле доьху, ЯхIуд-махкахь Iийсах ца тешачарах со ларвар а, Ярушалай-
мехь болчу Делан нахана ас до гIуллакх тамехь хилийтар а. **32** Нагахь санна
Делан лаам белахь, воккхаверца дIа а веана, паргIат шуьца хан йоккхур ю
аса. **33** Вайна синпаргIато луш волу Дела хуьлийла шуьца массаьрца а. Амин.

Шеггара долу маршаллаш

16 **1** Аса шуьга дIахоуьйту, вайн динан йиша йолу Пойбат дика зуда
хилар. Иза Кенахари олучу гIаларчу динан тобанан гуламехь динан
куьйгалхочун гIоьнча ю. **2** Везачу Элан долахь йолу иза, Делан наха ма-
эццара, оьзда тIеэцахьара аша. Шаьш долчохь цунна оьшучунна тIехь гIо
а дейша, хIунда аьлча дуккха а болчу нахана а, суна-сайна а гIо дина цо.
3 Маршалла ло соьца цхьаьна Дала леррина къобалвинчу Iийсана
гIуллакх деш хилла болчу ПхьаьрскIилате а, Iакхиле а. **4** Шайна кхераме
доллушехь, цара со кIелхьарваьккхира. Со цхьаъ хилла ца Iа царна бар-
каллаш бохуш верг, кхечу къаьмнех болчу нехан динан массо а тобанаша
а боху и. **5** Маршалла ло церан цIахь гуллуш йолчу динан тобане а.
Маршалла ло сан хьомечу Эпанте а. Иза Асиа-махкахь Дала лерри-
на Къобалвинчунна тIебирзинчарах хьалхарниг ву. **6** Маршалла ло шун

15:22 Римхошка 1:13. **15:25, 26** 1 Коринтхошка 16:1-4. **15:27** 1 Коринтхошка 9:11.
16:3 Векалийн 18:2.

дуьхьа чIогIа къахьегна йолчу Мареме а. **7** Маршалла ло Iандарнике а,
Юнига* а. Уьш сан къомах бу. Соьца цхьаьна тутмакхаш а хилла уьш, ве-
калшна юкъахь лоруш а бу, Дала леррина Къобалвинчух сол а хьалха
тешна а бу.
8 Маршалла ло Везачу Элан долахь волчу сан хьомечу Iампале. **9** Мар-
шалла ло вайца цхьаьна Дала леррина Къобалвинчунна гIуллакх дечу Ур-
бане а, иштта сан хьомечу Стахига а. **10** Маршалла ло Дала леррина
Къобалвинчух тешарна тIехь зийна волчу Апа-Лесе. Маршалла ло Арти-
Сабулан цIийнах болчаьрга. **11** Маршалла ло сан къомах волчу ХIарудига.
Маршалла ло Нару-Касин цIийнах болчу Везачу Элан долахь болчаьрга.
12 Маршалла ло Везачу Элан дуьхьа къахьоьгуш йолчу Тарипате а, Та-
рипуте а. Маршалла ло сан хьомечу Парсатига а. Иза а Везачу Элан дуь-
хьа дукха къахьегна ю. **13** Маршалла ло Везачу Элана къаьсттина гIуллакх
дечу Рупе а, цуьнан санна, сан а йолчу цуьнан нене а. **14** Маршалла ло
Асинкарите а, Пелигане а, ХIермига а, Пата-Рубе а, ХIармига а, иштта
цаьрца болчу динан кхечу вежаршка а. **15** Маршалла ло Пилалаге а, Юли-
га а, Нере а, цуьнан йише а, Олу-Мапига а, цаьрца болчу Делан нахе мас-
саьрга а.
16 Вовшашка маршаллаш ло Делан безачу безамца**. Маршаллаш до-
уьйту шуьга Дала леррина Къобалвинчун динан массо а тобанаша.

ТIаьххьара бина хьехамаш

17 Динан вежарий, аса чIогIа доьху шуьга, ларлолаш шу декъадалийта
а, галдовлийта а гIертачарех. Букъ берзабелаш шуна бевзинчу хьехамаш-
на дуьхьал харц хьехамаш бечарна. **18** ХIунда аьлча иштта адамаша вайн
Веза Эла волчу, Дала леррина Къобалвинчунна гIуллакх ца до. Цара
шайн гайна гIуллакх до. Шайн хьестадаларца, къамелаш дан говза хилар-
ца догцIена долу адамаш Iехадо цара. **19** Хазачу кхоана шун муьтIахь хи-
лар массарна а гIарадаьлла, цундела со воккхавеш ву шух. Амма суна шу
хила лаьа диканна – хьекъалалла долуш, ткъа вочунна – догцIена долуш.
20 СинпаргIато луш волчу Дала кестта иблис шун когашна кIелахь хьоь-
шуьйтур ду.
Вайн Веза Эла волчу Iийсагара долу дика шуьца хуьлийла! Амин.
21 Маршаллаш доуьйту шуьга соьца цхьаьна гIуллакх деш волчу Тима-
пис а, сан къомах болчу Лукус а, Ясона а, Соса-Патура а.
22 Маршалла доуьйту шуьга Дала леррина Къобалвинчун волчу сан
хIара кехат дIаяздинчу Тертис.

* **16:7** *Юнига* – я иштта: *Юнасе*. Цхьадолчу тептарш тIехь ду: *Юлига*.
** **16:16** *Делан безачу безамца.* Ма-дарра аьлча: *беза барт баккхарца*.

16:13 Марк 15:21. **16:21** Векалийн 16:1.

23 Маршалла доуьйту шуьга со а, ерриг а динан тоба а комаьрша тIе-
оьцуш волчу Гаяса. Маршалла доуьйту шуьга гIалин ахча лардеш волчу
Арсатис а, динан вашас Кавартис а*.

Дела хаставар

25 Дала леррина къобалвинчу Iийсах лаьцна Ас кхайкхош болчу ха-
зачу кхоэхула Дела ницкъ болуш ву шайн тешар тIехь шу чIагIдан. БIе-
шерашкахь дуьйна дIакъевлина долчу бакъдолчуьнца цхьаьнабогIуш
бу и хаза кхаъ. 26 И бакъдерг хIинца гучудаьккхина пайхамарийн теп-
таршкахула. Даима а волуш волчу Делан омрица и къайле дIакхайкхий-
на массо а халкъашна, Дала леррина къобалвинчу Iийсах уьш тешийта-
тархьама.
27 Абаденналц хастам хуьлийла цхьаъ бен воцучу, хьекъалечу Далла Цо
леррина къобалвинчу Iийсагахула! Амин.

* 16:23 *Цхьадолчу тептарш тIехь 24-гIа аят тIетоьхна ду:* Вайн Веза Эла волчу, Дала лерина къобалвинчу Iийсагара долу дика шуьца ду. Амин. *Кхидолчу тептарш тIехь иза 27-гIачу аятана тIаьхьа тIетоьхна ду.*

16:23 Векалийн 19:29; 1 Коринтхошка 1:14; 2 Тимапига 4:20.